

af store Knudepunkter, Stationsbyer og slikt givet Byerne saa store Fordele paa det øvrige Lands Bekostning, at vi af den Grund nok kunde kræve Bevilling til en saadan Afløsning. Endelig have vi ved vor Toldlovgivning Aar efter Aar opretholdt en kunstig Industri omkring i Byerne, som er vokset og vokset op paa en unaturlig Maade paa Landets Bekostning. Derfor kunne vi med Rette kræve, at der her ydes noget til Landet. I og for sig er det jo nok en stor Sum, men netop fordi det skal fordeles paa flere Aar, er det efter min Formening snarere for lidt end for meget. I denne Sal er der ofte af nogle blevet fremsat den Anskuelse, at vi skulde af med de indirekte Skatter, og af andre, at vi skulde afskrive alle Grundskatter. Jeg vil for mit Vedkommende væрге mig imod denne Anskuelse, thi jeg hører ikke til dem, der ønske, at alle Skatter af Jorden skulde forsvinde. Vi skulde ikke gaa bort fra alle Grundskatter, men vi skulde paalægge dem paa en retfærdig Maade. Sagen er den, at Grundskatterne i Tidens Løb ere blevne uretfærdige. En Grundskat eller en Hartkornsskat som er fastsat for Aarhundreder siden, kan umulig blive ved at være en retfærdig Skat, og naar vi saa ved Love som Alderdomsunderstøttelsesloven og lignende, have lagt forøgede Byrder paa Hartkornet som Maalestok, skabe vi ny og atter ny Uretfærdigheder ved hver eneste Lov, vi vedtage. Derfor maa vi bort fra Hartkornsskatterne og over til en retfærdig Grundskat, og det en Grundskat som kan bruges saavel i By som paa Land. Der maa være samme Ret for Borgere i By og paa Land, og vi Landbrugere ønske blot at blive ligestillede med alle andre Borgere og andre Samfundsklasser. Dette kan ske ved, at vi sige: væk med Hartkornsskatter og væk med Tienden, saa lave vi i Stedet derfor en Værdiskat af Jorden i Forhold til Jordens Beliggenhed, og den skal svares i By og paa Land; saa maa man i Byerne agsaa af med Bygningsafgift og nogle andre Skatter. Der kan indvendes herimod, at det maaske ikke vilde blive til Fordel for Landboerne, men jeg spørger kun om, hvorvidt det er retfærdigt, hvorvidt det er et Skattesystem, man kunde gaa frem efter. Jeg skal ikke komme mere ind paa dette her, men jeg har fundet Anledning til at udtale mig, fordi det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen) berørte disse Forhold. Jeg ønskede da at udtale, at dette var et System, der kunde bruges i By og paa Land;

men saa maa Tienden af Vejen, fordi den ikke hviler paa alt Hartkorn. Den maa derfor egaliseres, vi maa staa under lige Forhold. Jeg kunde ogsaa ønske, at Toldskatterne vare lige, men det bliver maaske vanskeligere. Men her er der gjort et Forsøg paa at faa Skatten for Landbrugsforhold stillet lige. Jeg vil derfor ønske, at Lovforslaget maa blive fremmet, og jeg synes ogsaa, at de Herrer i det andet Ting burde imødekomme Folketinget, saa at vi en Gang kunde faa gjort noget, der virkelig kunde siges at være til Gavn for Landbruget. Det kan ikke med Rette siges at være for meget, vi kræve. Det kan maaske endog siges at være for lidt, men derpaa skal jeg ikke komme nærmere ind. Jeg skal slutte med at sige, at jeg haaber, at et saa moderat Forslag, som det, vi her komme med, maa blive mødt med Velvilje, saa at Landboerne ikke Gang efter Gang skulde sige: alle andre kunne blive støttede, men vi faa aldrig nogen Verdens Ting. Jeg ved vel, at Landbruget ikke kan støttes af Statskassen i nogen betydelig Grad; man kan ikke løfte den Stol, man selv sidder paa, og Landbruget, som er det bærende her i Danmark, kan selvfølgelig ikke løfte sig selv. Men der kunde dog skabes taaleligere Forhold, og naar vi Gang efter Gang anvende store Beløb i andre Øjemed, som komme til at hvile paa Landbruget, saa er det rimeligt nok, at vi, naar der en Gang kommer et Forslag, som er til vor Gavn, saa ogsaa kunne fordre et villigt Øre.

Det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (Wagner) havde saa meget imod Forslaget og talte om, at de, som ikke fik nogen Gavn af det, skulde være med til at betale det. Det ærede Medlem er ved andre Lejligheder ikke saa bange for at øse mange Penge ud af Statskassen, og derfor synes jeg nok, at hans Betæneligheder i nærværende Tilfælde ikke ere paa deres Plads. I øvrigt skal jeg med Hensyn til Kirketienden sige, at det er dog urimeligt, at det er Jorddyrkerne, der skulde lønne Præsterne; dette maa ændres. — Med Hensyn til en Bemærkning af det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), skal jeg ogsaa sige, at det kan være, at der er nogen Fejl heri, at det maaske var bedre, at Kirketienden skulde købes af Sognets Beboere. Dette skal jeg ikke komme ind paa her; jeg skal blot trøste ham med at sige, at der vist ingen Fare er for, at Kirken skulde komme til at tigge. Kan den ikke holdes oppe paa anden Maade end ved Kirketienden,